

Loutkové divadlo Strípek Plzeň / Ivana Faitlová: *Finist, jasný sokol*. Režie Ivana Faitlová. Podkresové foto na předchozích stranách je z inscenace *Variace na slavné téma Cyrano královéhradeckého loutkářského souboru DNO*. Foto: Ivo Mičkal.

DIVADELNÍ HRY PRO DĚTI A MLADÉ PUBLIKUM PROVĚŘENÉ JEVIŠTĚM

Nabízíme vám další a prozatím poslední z řady textů her pro děti, z těch takzvaně prověřených jevištěm, konkrétně na půdě POPELKY, národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti v Rakovníku. U každé z textových předloh, které jste v letošním ročníku AS nacházeli, jsou úskalí, jež je nutné řešit při dramaturgicko-režijní přípravě případné inscenace. Nicméně, všechny nabízené texty prokázaly jevištní realizací své kvality a náleží k rezervoáru dramatiky, na níž lze úspěšně budovat inscenační tvar. Pomůckou pro ty, kdo se rozhodnou některý z otištěných textů realizovat na jevišti, jsou dramaturgické pendanty k jednotlivým hrám. Omlouváme se, že se vám ten, který patří k otištěnému textu z č. 4 / 2001, dostává do rukou až nyní.

Autorem textu zveřejněném v tomto čísle AS je **Jaroslav Kodeš**, původním vzděláním pedagog (učitel matematiky a tělesné výchovy). Po absolvování PF UK v Praze a základní vojenské služby se však učitelskému povolání nevěnoval, nýbrž nastoupil do Československého rozhlasu jako režisér. Měl v té době za sebou hereckou a dílem režijní zkušenost z práce v poděbradském souboru Jiří a jiných souborech a také absolutorium Lidové konzervatoře Středočeského KKS v oboru divadelní režie. Léta práce v rozhlasu přerušilo období, kdy byl ředitelem OKS a později Kulturního centra v Rakovníku. Zde je režisérem (hercem) místního amatérského souboru Tyl, v němž nastudoval pěknou řádku inscenací, z nichž většina došla ocenění na národních přehlídkách, některé z nich na Jiráskově Hronově (naposledy Tylova Tvrdohlavá žena,

2001). Jaroslav Kodeš se cíleně věnoval i tvorbě pro dětské publikum a věnuje se jí i mimo divadlo v Českém rozhlasu jako režisér rozhlasových her pro děti.

Zde otištěná dramatizace Cirkusu byla poprvé na jevišti uvedena souborem Tyl Rakovník v režii Jaroslava Kodeše v roce 1988. Téhož roku se hrála na FEMADu v Libici nad Cidlinou, o rok později slavila úspěchy na národní přehlídce Dospělí dětem ve Stráži pod Ralskem.

Kontakty na autory a původní inscenátory jsou k dispozici na IPOS-AR-TAMA u dr. Milana Strotzera – tel.: 02/61215684-7. (MS)

DRAMATURGICKÝ PENDANT

ke hře

Lud'ka Horkého a Radky Tesárkové

POHÁDKY Z KOŠÍKU

NA NÁMĚT JIŘÍHO CHALUPY

Text byl realizován DS Ty-já-tr Bez názvu při DDM Praha a inscenace uvedena na POPELCE 1999. Měla své výšiny - když DS naplňoval zvolené principy - a své propasti - to když si DS nedokázal poradit s toporností textu a vyjadřovacích prostředků. Toto předznamenání má upozornit na skutečnost, že lektorský sbor národní přehlídky měl k inscenaci poznámky kladné i negativní: *in Zpravodaj POPELKY - článek Kateřiny Fixové*. Zajímavé je, že po uplynutí skoro dvou let nedošel text proměny, která by ony poznámky divadelně refleктоvala.

Problém první je, že text se láme na dvě poloviny a jedna každá používá k dramatickému zobrazení příběhu, tedy i k divadelnímu principu realizace příběhu, rozdílné postupy. Přitom tyto postupy jsou neslučitelné. Ne proto, že jsou protikladné, ale uvnitř jednoho textu, uvnitř jedné inscenace jejich rozdílnost - *prostě tak jak jsou autory napsané* - nevytváří žádnou další hodnotu, která by oba předchozí postupy, a především jejich spojení, odůvodnila, ožřejmila, povýšila divadelně nebo esteticky, et cetera.

První dvě pohádky *Smutná princezna* & *Smolíček Pacholíček*, používají, zjednodušeně řečeno, princip hravosti. A to jako vyjadřovací prostředek, tedy princip vyprávění a komunikace, ale do značné míry jde i o hravost jako téma. Herci tedy nevytváří, neměli by vytvářet, dramatické osoby, ale hrají si na postavy pohádky. Dokonce do dění na jevišti vtahují diváky - děti, aby si též zahrály *na ...*, a aby jim pomohly řešit situace. Lze dokonce vysledovat jistý nadhled. Pravda, text těchto dvou pohádek těžko rozebírat, protože ve zvoleném principu je lze napsat jakkoli, a nejspíš pokaždé by to bylo celkem v pořádku. Jsou na principu *scenária*, ne *dramatického textu*, což znamená, že jsou psány pro ty, kdož je budou realizovat. A zde je první úskalí pro další soubory, které si tento text zvolí. Možná jim bude vše konvenovat, možná zjistí, že mnohé budou muset předělat v duchu poetiky svého souboru. Každopádně ale herní motivace a herní principy určitě zužitkují, ať už jejich verbální či nonverbální podoba bude nakonec jakákoli. Tedy první dvě pohádky jako jistá inspirace, jak též lze příběhy - pohádky hrát.

Druhé dvě pohádky *Paní hvozdů* & *Čert a Káča*, pracují jinými prostředky. Směřují totiž do principu iluzivního divadla. Mají strukturu, která herce vede, měla by vést, aby ve spojení dramatické postavy - text, a herecké postavy - svého těla vytvořili na jevišti reálnou dramatickou osobu, s jejímž jednáním, cíli, tématy, etc. se můžeme jako diváci identifikovat. Zapojení dětí je zde formálnější, u Káči až na úrovni strýčka Jedličky.

Text všech čtyř pohádek nepřináší nic nového, neobvyklého, zajímavého, a to ani směrem k postavám, situacím, příběhu, tématu, tedy v důsledku ani k formě a obsahu. Je spíše plochý a dramaticky nenápaditý, a to jak směrem k struktuře příběhu, tak v nabídce směrem k hercům, tedy k *jednání* verbálnímu i nonverbálnímu.

Problémem je i otevření pohádek. Hádky dvou Martinů je kuchyňsky vágní, sázka sama o sobě nudná, navíc se s ní v průběhu dál nehraje. Na konci se pouze zkomentuje, že jakási sázka byla a že někdo si výhru nechá. Navíc se nikdo nedozví, o co by se měl vsadit Martin č. 2, a zda se vůbec chce sázet, kam to všechno má směřovat a proč. Velmi nepovedený *pseudodvoreček*. Dále je zde neujasněné otvírání pohádek, princip rozdávat rekvizit a komu a proč. Je to pouze náhodné, prostě, že se to tak dělá, ale ono by to mělo směřovat k nějakému významu, proč se to zrovna tak děje. Každopádně divadlo je - má být - výsostný znakový systém, který všemi svými komunikačními prostředky vytváří významy a nabízí jejich smysl. Především ale oslovuje metaforičností, obrazností, otevírá subjektivní imaginaci.

Problémem textu, ale i následně realizace, jsou taktéž texty písní. Ať je obrácíte jak chcete, jsou pouze popisné, schází jim obraznost i dějovost, a ani v popisu samém nejsou zrovna šikovně nabásněné. (Pravda, na jevišti hudební provedení mnohé zachránilo.) Výjimkou z textového úhoru je písnička číslo 3, dále první sloka písně č. 6 a zpěv Jezinek s přechodem do textu pohádky.

Šlo by ještě pokračovat a na jednotlivostech konkrétně dokladovat, ukázat, o čem se jedná. V případě *Pohádek z košíku* by toho bylo ale povícero, a o tom přece poznámky k textu být nemají.

Vladimír Zajíc

DRAMATURGICKÝ PENDANT KE SCÉNÁŘI JAROSLAVA KODEŠE CIRKUS

NA NÁMĚT KNÍŽKY F. KOŽÍKA
CIRKUS U TŘÍ SLUNEČNIC

Po jistou dobu jsem byl na rozpacích, jak s tímto textem naložit.

Na jednu stranu se zdá být simplicistní až utilitární, na stranu druhou se pod zdánlivě klidnou hladinou kmitají rychlé plastické stíny, mnohotvárné a mnohotvárné, nabízející zážitek dobrodružného lovu. Z tohoto a dalších příznaků lze tudíž usoudit, že jde o otevřený typ textu. Otevřený vůči více výkladům, a následně otevřený principu realizace zvoleného výkladu. Lze říci, že se jedná o text, o kterém do důsledku platí, že jej do života nebo do živení teprve povznese či uvrhne invence interpretů. I když, pravda, tento text může do jisté míry podržet i nezkušené realizátory. Bude sice nejspíše jen tak plynout, ale pozornost diváka by mohl udržet.

Píši to s vědomím, že se klidně někomu může zdát, že si jen tak pin-kám s pojmy jak konfetami přes manéž. Nuže, chci upozornit, že v žádném případě nemám na mysli, a tím pádem ani na klávesnici notebooku, klaunsko-verbální žonglování s kelímkami otevřené hořčice.

Jestliže autor textu CIRKUS Jaroslav Kodeš v explikaci podotýká, že námětově vyšel z knížky Františka Kožíka, a že text je scénářem, jedná se o podotknutí přesné. Scénář, tedy v žádném případě regulérní dramatický text. Jestli nějaké druhové zařazení, tak velmi volně jako scénáři ve smyslu commedie dell' arte, které má být podkladem pro „divadlo na divadle“. Toto autorské podotknutí o divadle na ... platí, a zároveň paradoxně neplatí doslova, neboť nevycerpává všechny možnosti.

Ve své podstatě jde o nabídku ke hře. Pozvání k hraní si pro divadelní soubory, a neméně tak pozvání diváků být účastní hry. Těšit se ze hry, to jest z příběhu, jeho peripetie a katarze, ale těšit se na jevišti a v hledišti i ze hraní jako takového, z podstaty hravosti (dle Ivana Vyskočila) samé. Proto nemá žádného smyslu poukazovat na textové záležitosti, zda toto tam a tam má být v této podobě, nebo vůbec ne, zda tyto motivické a následně tematické linie jsou vedeny důsledně od počátku k vyznění, zda uvození situace tak zvaně dvorečkové je na místě, nebo zda je nadbytečné, et cetera.

Smyslu by to valného nemělo vzhledem k principu scénária, a nemá to smyslu ani vzhledem k struktuře volné dramatizace, neboť jde o zanedbatelnosti. Znovu připomínám, že text CIRKUSu lze chápat jako scénáři, takže tentokrát nijak nevádí, že jazyk literatury se v jazyku divadla projevuje či prosazuje více, než bývá zvykem.

Takže jediné, co zbývá každému divadelnímu uskupení, které po CIRKUSu sáhne, je nalézt odpověď a následně řešení, na co jako jednotlivci i jako celek mají. A pak, kam až chtějí pomocí tohoto textu divadelně doskočit, jakou velrybu chtějí v pomyslné manéži obrazu světa ulovit skutečným klaunem.

Takže jde o rozhodnutí!

Takže jde o stanovení cíle a nalezení klíče, jak cíl divákovi nabídnout.

Scénář CIRKUS kromě principu divadla na divadle nabízí další možnosti. Možnosti jak v rámci výše zmíněného principu, tak, po zanedbatel-

ných úpravách, zcela samonosné.

Lze upřednostnit příběh Klauna Silvestra a Veroniky.

Lze naopak příběh jemně odsunout do druhého plánu a upřednostnit téma Klauna, Veroniky a Šibuleho, jako téma věčných postojů k životu, téma bytí a vztahování se k imperativu mimo jednotlivce.

Nebo lze příběh a postavy použít pouze k prezentaci dovedností jednotlivých členů souboru.

Ba dokonce začínající soubor může text použít principiálně, jako motivaci k ustálení jednotlivců na shodné bázi.

S tím pak nedílně souvisí rozhodnutí scénograficky-výtvarné, a v důsledku významové. Nejjasněji to lze prokázat na rekvizitách, na zacházení s nimi.

To jest: budou rekvizity používané v inscenaci imaginární, symbolické, náznakové, metaforické, nebo skutečné, reálné, se vši svojí hmotností a zároveň schopností stát se metaforou? Nehledě na to, že jsou možné i kombinace, ale to už není tak snadné. A ještě cosi. Vzhledem k prostředí cirkusu, motivu klauna a hravosti sui generis, mohou zvolené rekvizity (jde v prvé řadě o ty reálné, konkrétní) samy tematicky vypovídat tím, že záměrně začnou označovat jiné skutečnosti. A to jak v řádu divadla činoherního, tak v řádu vyjadřovacích prostředků divadla loutkového.

Za další je vzhledem ke scénáři CIRKUSu nutné si ujasnit, co bude jenom jako, co bude skutečnost, a nakonec PROČ tomu tak bude!

Toto vše a ještě další a další možnosti tento velmi otevřený text nabízí, neboť jak autor J. Kodeš podotýká, fantazii se nekladou žádné meze!

Tedy hravost ve své podstatě jako vyjadřovací prostředek; hravost jako prostředek ke sdělení tématu; hravost jako téma CIRKUSu samo o sobě.

Všem souborům, které po tomhle zajímavém, na jednu stranu lehkém a na stranu druhou ne tak jednoduchém textu sáhnou, lze z celého srdce jen přát: Zlomte vaz!

Vladimír Zajíc

Snímky na této straně jsou z prvního uvedení hry Cirkus v divadelním souboru Tyl v Rakovníku v režii Jaroslava Kodeše z roku 1988. Foto: Archiv FE-MAD.

K
CIRKUS

JAROSLAV KODEŠ

HRA NA NÁMĚT Z KNÍŽKY FRANTIŠKA KOŽÍKA
CIRKUS U TŘÍ SLUNEČNIC

OSOBY

Klaun Silvestr

Petr, jeho syn

Šibule, ředitel cirkusu Grand

Veronika, asi desetiletá holčička

a další herci v libovolném počtu, kteří zahrají následující epizodní postavy:

Kubernát, ředitel cirkusu Meteor

Helga, artistka

Helidor, artista

Prodavačka

Ouřada, hlídač v parku

Strážník

Učitelka

Pěničková, náborářka

Majitel cirkusu Grand

Šofér František

Holčička Katka a další postavy

Oslík Hadrián

Opička Terezka

Papoušek Arrara

Scénář CIRKUSU je chápán jako volný podklad k inscenaci „divadla na divadle“. Jednotliví herci mohou představovat více postav, pouze u Silvestra, Petra, Šibuleho a Veroniky by bylo dobré, aby herci, kteří je zahrají, už nevytvářeli jiné, další postavy. Některé situace ze hry jsou pouze naznačeny a vyžadují od inscenátorů tvořivé rozehrání (např. různá artistická čísla nebo činnost lidí v parku nebo na křižovatce). Hrací prostor nepotřebuje žádné zvláštní určení, herci jej podle situací vytvářejí vzájemným jednáním, nebo použijí drobný gestický nebo kostýmní znak. Pouze v pozadí se nám osvědčila stanová plachta, na kterou se pak promítala stínohra artistických čísel při premiéře v Grandu.

Fantazii se nekladou meze, naopak „hra na něco“ je mimo jiné i tématem tohoto příběhu.

Jaroslav Kodeš

Tma v sále, z reproduktorů zní finále cirkusové hudby a potlesk diváků. Zřejmě končí cirkusové představení. Vše přejde do jásotu a veselí. Skupinka lidí, která vychází na jeviště, si nese různé hudební nástroje, bubínky, řehtačky apod.

Všichni: *(improvizují své zážitky z cirkusového představení, všimnou si dětí v hledišti a utiší se navzájem)*

Herečka: Podívejte, děti. Už jsou tady.

Všichni: Ahoj!

Herečka: *(k dětem)* Ahoj. Jestlipak víte kde jsme byli? Nevíte?

Všichni: V cirkuse! *(opět se neudrží a improvizují na téma co se*

jim nejvíce líbilo)

Herečka: Mě se líbilo všechno, ale kdo byl nejlepší? Co?

Všichni: To je jasné. Že se vůbec ptáš! *(a podobné další repliky)*

Herečka: Počkejte! Copak jste zapomněli? Jsou tu přece děti, a my jsme se domluvili, že jim právě sem...ano, právě sem pozveme...

Všichni: Janě, jasné. Aby dětem pověděl...

Všichni: *(přicházejícímu Silvestrovi, který za ruku vede Petra a za sebou táhne cirkusový kufr, ve kterém jsou skryty další kostýmy a rekvizity, udělají fanfárové „antré“)*

Herec: Představujeme vám cirkusového klauna ... *(znovu fanfára)*

Herečka: Klauna Silvestra a jeho syna Petra.

Silvestr: Dobrý den. Já moc vyprávět neumím, já jsem klaun. Ale kdybyste mi pomohli, tak bychom to třeba ...

Herec: Myslíš jako zahráli? Tak to jo – bezva *(chvilka hudby, během které si herci vyberou z kufru věci a připraví se, potom Silvestr pokračuje)*

Silvestr: Cirkus Meteor! A asi takhle to v něm vypadalo. *(herci udělají fanfáru)*

Všichni: *(hrají si na cirkus Meteor v představách herců jako diváků – provazochodkyně, žonglér, krotitel, vzpěrač – herci si upravují kostým podle artistů na které si hrají, baví se tím, jak to sami neumějí nebo jaký fórek na ostatní vymyslí)*

Silvestr: V Meteoru bývalo veselo. Moc veselo, a přitom ani lidem nevadilo, že se občas něco nepovedlo. Měli nás rádi a my je. Ale jak šel čas, cirkus stárnul a všichni v něm.

Herečka: Ano, cirkus opravdu dosloužil. Jeho nepromokavá celta se už mnohokrát promáčela, byla vetřá a plná záplat. Stožáry, lavice, zábradlí, vše už potřebovalo vyměnit. V nápisu už dokonce dvě písmena nesvítla, a tak se jednoho dne u východu z manéže shromáždili všichni artisté...artisté... *(upozorňuje ostatní spoluhráče, jaká situace bude následovat – potom opět divákům), kteří účinkovali v posledním představení.*

Všichni: *(kolektivní improvizace herců na situaci artistů, kteří právě skončili poslední představení v cirkuse Meteor a nevědí co bude dál, jeden z herců začne hrát ředitele Kubernáta)*

Kubernát: Kamarádi. Děkuji vám, že jste se vždycky snažili dát našim divákům dobrou zábavu. Byla to vaše radost i vaše čest. Cirkus Meteor skončil. A já také končím. Doufám, že si brzy najdete práci. Třeba v novém cirkusu Grand. Určitě vám přijdu zatleskat.

Helidor: Pozor, ředitel Grandu!

Šibule: *(přichází velmi nabubřele)* Vy jste to dopracovali. Nejvyšší čas, že to tady balíte.

Kubernát: A vy nám teď jistě předvedete, jak se to má dělat!

Šibule: Byl jsem jmenován ředitelem. Náš cirkus bude moderní podnik. Přijďte se podívat! Samé umělé hmoty, tisíce žárovek, pohodlí, bufet první třídy, technické zázraky ...

Helga: A co lidi? Na ty jste jistě nezapomněli!

Helidor: Koho berete do Grandu?

Kubernát: Všechny. Ne?

Šibule: Ani nápad! Helidora, krotitelku Xandru – budeme mít hodně zvířat, krasojedkyni Lumiu, slečnu Helgu také, ale všechny jen na zkoušku!

Helga: A co klaun Silvestr? Děti ho mají rády...

Šibule: Děti nemají rozum. Já klauna nepotřebuji. Prosím vás, co umí ten váš Silvestr? Šlapat si na šosy, rozlámat klarinet, foukat mýdlové bubliny ...

Silvestr: Přišel jste pozdě, kdybych vám mohl ukázat celé číslo

Šibule: Pozdě jste přišel vy. Sto let za opicema. Cha ...Nechci nic starého, na to mám nos.

Veronika: *(chce vidět Šibuleho nos zblízka)*

Šibule: *(naštve se)* Musím už jítČekají na mě novináři. Pořádám recepci.

Kubernát: Počkejte! A co opička Terezka, tu byste si nevzal?

Šibule: Opice? To by šlo. Mohla by rozdávat pozvánky ... ano, zahrnu ji do propagace. Helidore, odnes mi ji do vozu! *(Helidor provede)*

Kubernát: A co oslík Hadrián?

Šibule: Osel? Pf. K čemu? Dejte ho do salámu! Cha, cha.

Kubernát: Cože? Fúj! *(Silvestrovi)* On nechce oslíka!!

Silvestr: Jeden osel v cirkuse je až moc!

Šibule: *(vztekle k Silvestrovi)* Co je staré, patří na smetiště! *(odejde)*

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Všichni: *(zvadle se rozcházejí, situace v Meteoru končí a Silvestr vypravuje)*

Silvestr: Tak jsem tam zůstal stát jako opařený. Ostatní se nenápadně rozešli a já najednou nevěděl, co budu dělat dál. Copak klauni teď už opravdu patří na smetiště? Sbalil jsem si věci, vzal papouška Arraru ...*(najde barevný kulich a už rozehrává další situaci, někomu kulicha nasadí)*

Arrara: *(jako papoušek křičí)* Do toho, ttradá, ttradá.

Silvestr: *(vytáhne z kufru ubrus, znovu si někoho vybere, na ubrusu udělá dva uzle jako uši, posadí ho na herce a zapřáhne do kufru)...* zapřáhl oslíka Hadriána, přeci bych ho nenechal utratit, a vydal se pomalu domů, kde na mě už čekal spící Petr. *(plácne oslíka po zadku, a ten zapřažen do bedny odjíždí)*

Arrara: Neblázni! Hurrá, hurrá.

Všichni: *(herci vytvoří některé věci v bytě Silvestra – dveře, umyvadlo, zrcadlo, skříň, věšák, vaříč, rádio apod.)*

GONG

Silvestr: Ty můj Tondo kolenatej, vždyť já úplně zapomněl, že Petr nevečeřel. Rychle večeři. Vajíčka po míchánsku. *(pantomimicky připravuje večeři, pobíhá mezi nábytkem, když je hotov)* Petře, Petře, probud se.

Petr: *(probouzí se)* Ahoj, táto, kde jsi byl tak dlouho? ...Tak co, jak to dopadlo?

Silvestr: *(mávně rukou)* Račte se posadit, vážený pane, nesu vajíčka po míchánsku. *(hraje číšníka)*

Petr: *(přebírá hru)* Děkuji. Ale, pane, ta vejce nejsou slaná.

Silvestr: Neříkejte, opravdu? Vůbec to neposolili. Hned to napravíme. Tak půl kila soli, bude to stačit, pane? *(pantomima se slánkou)*

Petr: Je to dobré, ale zase v tom není ocet.

Silvestr: Ocet? ...Zajisté pane, hned přidáme octa. *(pantomima s lahví)* Bude vám to teď chutnat?

Petr: Je to moc dobré, ale táto, já se ptám...

Silvestr: Je libo kousek našeho speciálního dortu? *(hra s botou)* Ale, ale, ten dort není paprikovaný. Promiňte, pane, náš kuchař je nový, neví, že se dorty pořádně paprikují. Chramst!

Arrara: Do toho. Hurrá.

Petr: Táto, co tu dělá Arrara?

Silvestr: To bych také rád věděl. A v kůlně je i Hadrián.

Petr: Hadroušek je tu taky? Co ten tu dělá?

Silvestr: To, co Arrara i já. Už nás v cirkuse nepotřebují. Jenom Terezku si nový ředitel cirkusu odvezl. Na propagaci.

Terezka: *(zaskřehotá za dveřmi)*

Petr: *(jde otevřít)* Terezka!

Silvestr: No nazdar! Co tu děláš? Asi ji Šibule nechce a vyhodil ji. Přišla za námi.

Petr: Hurá, budeme mít cirkus doma.

Arrara: Neblázni!

Petr: Tati, vid', že je tu všechny necháš? Tati. Když už je teď nikdo nechce. Tati, prosím.

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Silvestr: *(vypravuje)* A tak jsem si doma nechal všechna tři zvířátka. Pochopitelně k velké radosti Petra a jeho kamarádů, kteří si s nimi chodili hrát k nám na dvorek.

Herečka: To musel být pěkný cirkus u vás na dvorku.

Silvestr: Taký že byl. Petr pořád celá představení.

Herečka: Ale co jsi dělal ty, Silvestře, když jsi už nemohl vystupovat v cirkuse?

Silvestr: Hledal jsem si novou práci. V obchodě se zeleninou, v parku, a dokonce i na křižovatce.

Herečka: A my víme, jak to všude dopadlo. Tak nejdříve k té zelenině.

Všichni: *(připraví krám se zeleninou, kufr je pult, jedna z hereček znázorní váhu, druhá je prodavačka, ostatní nakupují)*

GONG

(Improvizace nakupování. Nevrlá prodavačka odbývá jednoho po druhém, poslední přichází malá holčička Veronika.)

Veronika: Chtěla bych třešně za pětikorunu.

Prodavačka: A víc peněz nemáš?

Veronika: Prosím ne.

Prodavačka: Tak co tu obtěžuješ? Mazej si koupit zmrzlinu.

Silvestr: Dobrý den, nepotřebujete prodavače? Rád bych prodával ovoce.

Prodavačka: Už jste někdy dělal v zelenině?

Silvestr: Bohužel ne, ale v zelenině se vyznám. Tohle jsou brambory, tohle mrkev, tady je květák a tohle jsou lusky. Víte, ve výloze máte ceduli, že se přijme prodavač, tak já bych měl zájem.

Prodavačka: A počítat umíte?

Silvestr: Sečítat, odčítat, násobit, dělit ... *(do obchodu vstoupí paní)*

Prodavačka: Tak uděláme zkoušku. Obsluhujte! Já si zatím odpočinu, odpoledne přivezou třešně.

Silvestr: Dobrý den. Čím mohu posloužit, prosím?

Nakupující: Chtěla bych karfiol.

Silvestr: Tak vybereme hezký květáček. Líbil by se vám tenhle? Ano? A co dále, prosím? Je tu také mladá mrkvička, ta posiluje zrak.

Nakupující: Tak mi dejte dva svazky.

Silvestr: Prosím. A brambory, sterilované lusky, nepřejete si?

Nakupující: Ne, ne, děkuji, to bude všechno.

Silvestr: Tak to máme dvacet pět sedmdesát... a odpoledne přivezou třešně, kdyby se vám hodilo zastavit se u nás.

Nakupující: Určitě přijdu. Aspoň udělám dětem k večeři třešňové knedlíky, mají je moc rády.

Silvestr: Bude nás těšit. Na shledanou.

Nakupující: Na shledanou.

Prodavačka: Vy jste zřejmě v zelenině vyrostli. Tady máte plášť, tady pytlíky, tady je kasa a váha, a můžete prodávat. *(zmizí)*

Silvestr: *(poznámka k hercům i k divákům)* A pak přivezli třešně.

Herec: (zvuk motoru a zatroubení) Nazdar šéfe, tak tady jsem vám přivezl třešně. Je toho dvacet bedniček, kilo po dvaceti korunách. Tady mi to podepište, a naschle.

Všichni: (opět improvizace na nakupování, tentokrát, ale lidé odcházejí s úsměvem neboť prodává Silvestr)

Veronika: Dobrý den.

Silvestr: Dobrý den holčičko, copak bys ráda?

Veronika: Já jsem ráno chtěla třešně za pětikorunu.

Silvestr: A kde máš tu pětikorunu.

Veronika: Já? Já jsem si za ni koupila zmrzlinu.

Silvestr: Tak běž domů a řekni mamince, ať ti dá novou.

Veronika: Maminka přijde domů až večer.

Silvestr: A táta?

Veronika: Ten taky.

Silvestr: Dobře, tak mi zaplatíš, až budeš mít. Ano? (dá Veronice třešně)

Veronika: Ano. Děkuji a nashledanou. (Veronika se ve dveřích potká s Petrem a se zvířátky a zůstane v krámě)

Petr: (s Hadrianem a Terezkou) Ahoj táto, jak se máš?

Silvestr: (lekne se) Kde se tu bereš, Petře?

Veronika: Jé, to je krásná opička. A oslík. Jak se jmenuješ?

Petr: Přišli jsme se na tebe podívat.

Silvestr: Ale sem zvířátka nesmí, hned je odveď. Hadriane, to nesmíš, necháš tu mrkev!

Prodavačka: (vrací se) Co tady dělá ta havěť? Vždyť mi žere mrkev. Necháš toho!

Silvestr: Hadroušku, to nesmíš! Banány, Terezko!

Prodavačka: To jsou vaše zvířata?

Silvestr: (zmaten) Ano, ano, moje, a tohle je můj Petr.

Prodavačka: To snad není pravda. Petr nebo Pavel, koukejte, ať jste všichni pryč!

Silvestr: (vystrkuje Petra se zvířátky) Běžte honem domů, Petře.

Prodavačka: Kdo to kdy viděl? Tahat do obchodu zvířata. To si nemůžete dovolit.

Silvestr: Paní vedoucí, samozřejmě už se to nikdy nestane, nezlobte se. Já to Petrovi vysvětlím.

Prodavačka: A co ta mrkev?

Silvestr: Všechno vyrovnam, tu mrkev zaplatím.

Prodavačka: To bych prosila... Tak mi ukažte, co jste prodal, já to přepočtu.

Šibule: (táhne Petra a Terezku do krámu) Kde máš tátu, ty uličníku?... Tak tady jste! Ukradl jste mi opici, to si zodpovíte.

Silvestr: Pane řediteli, já ji neukradl. Ona přišla za námi sama.

Šibule: Tak proč jste mi ji nevrátil?

Petr: Stejně by vám zase utekla. Má ráda nás a je na nás zvyklá.

Šibule: Ty buď zticha, spratku! Opice patří mně a basta! (odejde)

Prodavačka: Vy jste mi divný prodavač. Člověče, pojďte sem. Chybí vám tu nějaké peníze. Kde jsou?

Silvestr: Jedné holčičce jsem dal zadarmo čtvrt kila. Ale ona to zítra zaplatí. Opravdu.

Prodavačka: Vyúčtování musí klapnout. Dejte sem co máte ulitého v kapse a hotovo!

Silvestr: (obrací ve zmatku kapsy) Ale já nic ulitého nemám.

Prodavačka: Lžete jako když tiskne.

Petr: Můj tatínek nikdy nelže.

Prodavačka: Tak tedy krade. Ostatně ten pán s opicí měl asi pravdu. To by nešlo, takového ... v obchodě nepotřebuji. Zaplatte co chybí a zmizte. Ať vás tu nevidím! Tak špatného prodavače jsem ještě neviděla.

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Silvestr: (do publika) A zase jsem neměl práci. Dávat smí každý

jen ze svého, to je pravda, ale ... Nezbylo než si hledat jiné místo. Zkusil jsem to v parku, u pana Ouřady. (k hercům) Znáte ho? (všichni souhlasí, připraví park, kufr složí coby Ouřadova hlídač buňka)

GONG

Všichni: (maminka si hází s dětmi míčem, kolem běhají sportovci, trampové hrají na kytaru a dva penzisti hrají karty)

Ouřada: (ke karbaníkům) Hej, vy ... Co to děláte? V parku na lavičce, a hrajou karty. Kazíte mládež. Běžte si do hospody, ať na vás není vidět. (k mamince s dětmi) Jak to, že si tu házíte s míčem. To je v parku zakázáno. Taková dospělá a neumí číst. (ke sportovcům) Co to znamená? Já se snad zblázním! Utíkálci. Běžte si na stadion, tady není žádné hřiště. (k trampům) A vy, šumaři, toho taky nechte! Kdo vás má poslouchat.

Silvestr: (přichází a zaklepe na Ouřadovu buňku)

Ouřada: Dále.

Silvestr: Dobrý den.

Ouřada: Dobrý. Co si přejete?

Silvestr: Nepotřebujete hlídače do parku?

Ouřada: Potřebujeme. Postavu máte dobrou, jen jestli máte dobrou hlavu.

Silvestr: Prospěch jsem měl dobrý.

Ouřada: Mně nejde o prospěch, ale o hlavu! (vezme úřední čepici) Zkuste si ji. Mít čepici je ze všeho nejdůležitější. (Silvestr si nasadí čepici) Hlava musí být akorát, jinak by byl malér.

Silvestr: Čepička jak na přehlídku.

Ouřada: Jen si ji dobře hlídejte. Hlídač bez čepice, to je nula! Hlavně, aby děti v parku nekřičely, nelítaly po záhonech a netrhaly kytky. Rozuměno? Tak a teď jděte hlídat. (odejde)

Silvestr: (znovu povzbudí hudebníky a postupně všechny další skupinky k jejich bývalé činnosti – vytvoří náladu a pohodu ... holčičce se náhle míč zakoulí do trávy)

Maminka: Kampak to běháš? Copak se to smí? Táhle jde pan hlídač, když budeš běhat po záhonech, tak ti vyhubuje.

Silvestr: Ale, ale, copak maminko říkáte té malé slečně? Balón dostal nožičky, tak musíme za ním. Pojď, neboj se, dám ti růžičku, abys už neplakala, a mamince také. Tak, tu máš, a nezapomeň ji dát do vodičky. Jakkpak se jmenuješ?

Veronika: Veronika. A jak se jmenuješ ty?

Silvestr: Já jsem klaun Silvestr.

Veronika: Z cirkusu? To já tě znám. Umíš dělat velikou legraci. Ty tady hraješ hlídače?

Silvestr: (zaskočen) Ano, hraju.

Veronika: To je divné. A třešně jsi prodával taky jen tak?

Silvestr: Ano.

Jiná holčička: Pane, já bych taky chtěla kytičku.

Silvestr: A nezhodíš ji?

Jiná holčička: Ne, ne. Já ji dám mamince k narozeninám.

Silvestr: Tak tu máš, a už utíkej.

Obě holčičky: Na shledanou.

Petr: (přibíhá) Táto, táto! Pojď sem honem! Utekl mi Hadrian!

Silvestr: Cože? Kde?

Petr: Nezlob se, šel jsem s Hadrianem na procházku do parku, ale vytrhl se mi ... teď žere kytky.

Silvestr: Proboha! (utíká za oslíkem) Hadriane, přestaň. (oslík si hraje na honičku) Hadriane, lehni, lehni! Hadroušku, pojď ke mně.

Všichni: (lidé v parku křičí a přidají se k honičce, každý podle

svého charakteru) Chyťte ho! Hadrian, hurá! Nadběhněte mu. *(když konečně chytí Hadriana vstoupí Ouřada)*

Ouřada: Proč je tu takový hluk? Hlídač, ke mně. Co to má znamenat? Všechno je tu poválené, udupané... A kdo otrhal ty kosatce?

Veronika: Osel.

Ouřada: Cože? Kdo že je osel?

Silvestr: Ale ne, nikdo. Tady je osel... on okousal ty kosatce.

Ouřada: A či je to škodlivé zvíře?

Silvestr: *(zničeně)* Moje.

Ouřada: Co, co? Jakže ... Čepici, okamžitě dejte sem tu čepici! A ven! *(všichni se posmutněle rozcházejí, jen Silvestr se sklopenou hlavou stojí uprostřed skupinky malých dětí, Petra a zvířátek)*

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Veronika: Nic si z toho Silvestře nedělej, hrál jsi toho hlídače báječně. Takového legračního jsem ještě nikdy neviděla.

Jiná holčička: A Hadriana máš také bezvadného. Škoda, že už tu nebudete... No jo, osel nepatří do parku.

Obě: Tak, ahoj, my už musíme. Ahoj.

Silvestr: *(vypráví)* Tak jsem se ani jako hlídač v parku neosvědčil. Udělal jsem tam pěkný zmatek. Jenom dětem se to líbilo. Ale to ještě nebylo nic proti tomu, co se stalo na křižovatce. *(impuls pro ostatní)*

Všichni: *(připraví křižovatku, kufr je strážníkovu stanoviště, jakoby uprostřed křižovatky, aby mohl ručně řídit provoz)*

GONG

(Dopravní kolaps na křižovatce – auta, tramvaj, chodci, maminka s dětmi. Strážník s píšťalkou pískáním jen zmatek zvyšuje, mamince s dětmi nedovolí přejít, auta se sotva vyhýbají, rámus, troubení, pískání... po chvíli.)

Strážník: *(k přicházejícímu Silvestrovi)* Vy jste ten nový? Kde jste byl tak dlouho? Tady máte píšťalku, čepici a jsem na vás zvědavěj.

Silvestr: *(pokusí se písknout, ale nějak to nejde, nechá píšťalky a klidnými a přesnými pokyny zavede na křižovatce pořádek – zastaví provoz, aby mohla maminka s dětmi přejít, auta jedou spořádaně – všechno jde jak po másle, když tu najednou vběhne do křižovatky Hadrian s Petrem a o pět je z toho zmatek a rámus)*

Strážník: *(vrátí se, sebere Silvestrovi píšťalku a čepici a pískáním mu zle vynadá a vyžene ho)*

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Silvestr: To už byl úplný výbuch. Na Petra ani na Hadriana jsem se nezlobil, ale měl jsem si předem uvědomit, že to s těmi zvířátky asi nepůjde. Zvláště s Hadrianem. Nezbyvalo mi tedy nic jiného, než se pokorně vydat do cirkusu Grand a znovu prosit aspoň za zvířátka.

GONG

Všichni: *(trénink v Grandu – rozcvičování Helgy, Helidora a ostatních artistů)*

Helidor: Tak co, starý? Ty se máš. Provádíš Hadriana, zatímco my se tady musíme dřít ...

Silvestr: Hledám Šibuleho. Hadrian mi dělá starosti, a tak chci poprosit ředitele, jestli by si oslíka přeci jenom nevzal do Grandu. *(rozhlíží se, uvidí Helgu a dělá legraci)*. Ohó, vy

si tu cvičíte, paní, a ani nemáte vstupenku.

Helga: Ahoj, Silvestře. Co tu děláš?

Helidor: Přišel za ředitelem, jestli by si nevzal Hadriana k sobě. Dělá mu prý doma neplechu.

Helga: Já si to myslela, že to s Hadrianem asi nepůjde. A co děláš ty? Slyšela jsem, že máš smůlu v každém zaměstnání.

Silvestr: Něco na tom bude.

Helidor: Pozor, přichází Šibule!

Všichni: *(utečou se poschovávat, aby zpovzdálí nenápadně sledovali rozhovor)*

Helga: *(rozhodla se)* Počkej, Silvestře, já sama. Promluví s ředitelem, on na mě v poslední době dost dá. Ty se zatím schovej... Pane řediteli!

Šibule: Co si přeje chloubá Grandu?

Helga: Pane řediteli, velmi mi záleží na Grandu, a proto přicházím s návrhem.

Šibule: Ale, ale, jsem zvědav.

Helga: Cirkus Grand má dobrý program, ale není úplný.

Šibule: Jak to, že není úplný? Dvě a půl hodiny v jednom tempu. Dvacet světových čísel.

Helga: Na něco se zapomnělo...

Šibule: *(samolibě)* Zapomnělo? Dovolte, abych se zasmál.

Helga: Vidíte, taky se rád smějete. Jenže diváci se smát nebudou. Nemají čemu.

Šibule: Vážená, těší mne váš zájem o prospěch naší firmy, ale je vidět, že nejdete s duchem doby. Dnes, v době internetu, se nikdo nebude smát nějakému paňácovi. Měla byste číst Cirkusové rozhledy. V minulém čísle jsem měl článek „Pryč se šašky“.

Helga: Myslím, že by se klaun Silvestr do programu vešel. Je moudrý, zná život. Zejména k dětem umí promluvit, mají ho moc rády...

Šibule: Slečno Kubernátová, program bude takový, jaký jsem jej stanovil já. Nezměním na něm ani čárku. Uvidíte, jak se k nám děti pohnou.

Helga: Tak kdybyste vzal do cirkusu alespoň jeho osla Hadriana. Nemůže ho mít doma.

Šibule: Jaký pán, takový krám. Promiňte, dokud jsem tu já, není tu pro klauna místo. Natož pro jeho osla! *(odejde)*

Helga: To je přeci pitomec!

Silvestr: *(Silvestr a ostatní artisté se vracejí)*

Silvestr: Nic si z toho nedělej, Helgo, dělala jsi co jsi mohla. Moc ti děkuji.

Helidor: Tak co, vyšlo to?

Helga: *(naštvaně)* Nevyšlo!

Helidor: *(pochopí narážku)* No jo, no. Když on je ředitel. Tak ahoj, Silvestře. Přijď se zas někdy podívat. *(vytratí se)*

Helga: Zbabělec! Jak se mi má podařit Šibuleho přesvědčit, když jsem na to docela sama.

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Silvestr: Helga měla pravdu. Ostatní se k ní ani slovem nepřidali, báli se Šibuleho. Jenže to jsme ještě oba netušili jaké budeme mít brzy silné pomocníky. Ve škole, kam chodil Petr, se totiž schylovalo k velké akci.

Všichni: *(připraví třídu a zaujmou pozice žáků)*

GONG

Všichni: *(je přestávka, pár žáku se honí, ale většina je v hloučku kolem Petra, povídají si o tom, co se stalo v parku a na křižovatce)*

Učitelka: *(vchází do třídy)* Všichni na svá místa!...

Sednout!...*(zapisuje do třídní knihy)*
Veronika: *(k Petrovi potichu)* ... a nedostal jsi od táty?
Petr: Copak jsem za Hadriana mohl?
Veronika: To máš tedy bezva tátu.
Učitelka: Ticho! *(dál píše do třídnice)*
Další žačka: Myslíš, že si Hadriana v Grandu nechají?
Petr: Nevím, ale táta říká, že ho doma mít nemůžeme. Jenom prý nás pokouší.
Učitelka: Petře, co to tam povídáš? Neříkala jsem, že má být klid? A propos! Co jsi to včera vyváděl s tím vaším oslíkem na křižovatce? Už se o tom mluví pomalu v celém městě. Není těch zmatků v poslední době nějak moc?
Všichni: *(se zastávají Petra)* Osel musí na procházku. Nebyl to zmatek. Hadrian za to nemůže. Vždyť to byla legrace... *(a podobně)*
Učitelka: Ticho! Počkejte! Já vím, že to není jednoduché mít doma osla, ale...
Petr: My už ho doma nemáme. Táta ho odvedl do Grandu.
Učitelka: Ale to je dobře, osel patří do cirkusu, a ne domů. Stejně tě jen rozptyloval od učení. A tvůj tatínek, Petře, si potřebuje v klidu najít nové zaměstnání... Co chceš Veroniko?
Veronika: A proč Silvestr nepracuje v cirkuse, když je klaun. Vždyť je hrozně legrační. A také hodný.
Všichni: *(obhajují tuto myšlenku)*
Pěničková: *(zaklepe a vstoupí)* Dobrý den. Jmenuji se Pěničková a jsem náborářkou cirkusu Grand. Ředitel vaší školy mi dal povolení, abych pozvala děti na naše zahajovací představení.
Učitelka: Prosím. *(uvolní místo)* Už jsem o tom slyšela.
Veronika: *(polohlasně pro celou třídu)* Nechodte do Grandu, není tam Silvestr. *(všeobecný souhlas)*
Učitelka: Veroniko, nevyrušuj!
Pěničková: Milé děti. Cirkus Grand je zbrusu nový velkolepý podnik. Jen pro vás a vaše rodiče jsme připravili nejlepší světová čísla, která vybíral náš ředitel Šibule. Jistě se už na naše představení těšíte a nemůžete se premiéry dočkat. Kdo má zájem o lístky, může se hned přihlásit. Peníze přinese zítra. Tak prosím... Kdo se přihlásí... Opravdu nikdo? *(hlásí se Veronika)* No konečně, kolik lístků bys chtěla?
Veronika: Vystupuje u vás také klaun Silvestr?
Pěničková: Ehm... Ne ten v Grandu není. Ale máme jiná znamenitá čísla, program je velice bohatý...
Jiný žák: Jak může být bohatý, když nemají klauna. *(smích)*
Pěničková: Tak chce někdo vůbec lístky?... Tak nikdo?
Petr: *(jako papoušek Arara)* Neblázni, trrrdlo, neblázni. *(smích)*
Učitelka: No tak děti, děti! Paní Pěničková, vidíte sama, snad budete mít někde jinde štěstí. Děkuje. *(Pěničková odchází)* A my si teď napíšeme písemku. *(zazvoní)* Tak příště.... Sednout! *(odejde)*
Všichni: *(shluk a velká radost, padají různé repliky)* Hurá! Vyhráli jsme!... Počkejte, co když prodá jinde? Musíme tomu zabránit. V naší škole neprodá nic, všichni Petrova tatínka znají, a hlavně je musíme předem upozornit. To udělám já. Ale co ve městě? Je tu spousta škol a v nich mnoho dětí...
Veronika: Nekřičte! Počkejte! *(všichni se utiší)* Tak jim to řekneme. Každý z nás obejde jednu školu, nebo zatelefonuje svým kamarádům. Všechny poprosíme, aby nechodili na premiéru do Grandu. Jasný?
Všichni: Jasný. *(běží do hlediště a kolektivně improvizují – přesvědčují děti, aby nechodily do Grandu, protože tam ne-*

ní Silvestr – mezi tím)
Pěničková: Pane řediteli, pane řediteli!
Šibule: Co se děje, slečno Pěničková? Proč jste tak udýchána? Prodala jste už hodně lístků?
Pěničková: Právě že ne. Nikde je děti nechtějí.
Šibule: Ale to je divné. Reklamní kampaň byla velkorysá. Vychvalujete dobře naše znamenitá čísla?
Pěničková: Samozřejmě, ale všude se mě ptají, jestli bude vystupovat také klaun Silvestr. A když jim povím že ne, tak si nikdo žádný lístek nevezme.
Šibule: Prosím vás, to je nějaká dětská hloupost. Na to nesmíte dát. Běžte a prodávejte. Musíte je přesvědčit! *(odejde)*
Pěničková: *(nabízí lístky do hlediště)* Milé děti. Přišla jsem za vámi z Cirkusu Grand a chtěla bych vás co nejsrději pozvat na premiéru. Mám tu nádherné lístky. Kdo si přeje koupit?...*(očekává se zamítavá odpověď z hlediště, pokud by to nešlo, pomůžou reakci vyprovokovat ostatní herci, kteří jsou dosud v hledišti mezi dětmi)*
Pěničková: *(když neuspěla, vrací se k Šibulemu)*
Šibule: Á, naše Pěničková! Jak se daří? Že jsem měl pravdu?
Pěničková: Houby jste měl pravdu! Jděte si prodávat lístky sám. Na ten váš program vám nepůjde ani noha!
Šibule: No dovolte!
Pěničková: Proč nechcete Silvestra přijmout?
Šibule: *(vztekle)* Asi za nic nestojí.
Pěničková: Za nic nestojíte vy. Stouplo vám ředitelování do hlavy. Nevidíte si na špičku nosu.
Šibule: Uvědomte si, s kým mluvíte. Dávám vám okamžitou výpověď. Pro neschopnost!
Pěničková: Vy mně? Já vám dávám výpověď! Vy jste totiž neschopný ředitel!

HUDBA

Herec: A nastal den premiéry v Grandu.
Petr: Do cirkusového stanu se pomalu scházeli lidé. Ale moc jich nepřišlo, a děti už vůbec ne.
Herec: Kamarádi z Petrovy třídy zapracovali opravdu na výtečnou.
Všichni: *(opět připraví scénu i sebe na situaci před slavnostní premiérou)*

GONG

(Přijíždí majitel cirkusu Grand se svým šoférem Františkem)

Šibule: Óóóó, pan Majitel cirkusu. Dobrý den, pane Majiteli. Vítám vás v Grandu na slavnostní premiéře. Už jste netrpělivě očekáván.
Majitel: Doufám, že jste připravil velkolepý program. Už se moc těším.
Šibule: *(z přemíry servilnosti až koktá)* Ano...ano...jistě.
Majitel: Měl bych chuť vlézt dovnitř pod plachtou, tak jako malý kluk, co říkáte, řediteli? Necháte mě vyvést zřízencem?
Šibule: Ehm...Jistě, pane...He, he.
Majitel: No, ale raději půjdu hlavním vchodem. Přeci jenom, už nejsem malý kluk.
Šibule: Prosím, prosím, jak račte.
Majitel: *(vejde do stanu, ale hned se vrátí)* Nějak jsem se spletl. Kdy začínáme?
Šibule: Právě teď.
Majitel: A kde je obecnstvo?
Šibule: Bohužel ... malá vyspělost...nevzdělanost publika...
Majitel: A kde jsou děti? Říkal jste, že je program zaměřen speciálně na ně.
Šibule: Zatím nepřišly, prosím...asi cirkusu nerozumějí. Jsou

Majitel: hloupé!
(*už ho servilnost Šibuleho přestala bavit*) Pojd' dovnitř, Františku.(*vejdou*)
Šibule: Tak prosím, začínáme. Začínáme!
Všichni: (*zruší na chvíli iluzi*) Co začínáme?
Herec: No přeci premiéru v Grandu!

(*Změna prostředí, herci se připraví na slavnostní premiéru, která je řešena stínohrou na plátně stanu nebo jinak. Celé premiérové dění je pouze ilustrováno zvukovou kulisou a dialogem dvou děvčat, která nahlíží pod plachtou cirkusu a komentují dění.*)

Veronika: Katko, pojd' sem. Podíváme se aspoň pod plachtou.
Katka: Mě se nechce. A víš co jsme slíbily.
Veronika: Vím. Ale musíme vědět, co tomu budou říkat lidé.

(*První číslo -stínohra- jakési artistické vystoupení a chladná divácká reakce na něj.*)

Veronika: (*nakukovala pod plachtu a komentuje*) Tam je málo lidí, a ani se moc nebaví.
Katka: Hm, potlesk taky za moc nestál. Jak se tváří diváci?
Veronika: Všimla jsem si jednoho pána, jak zíval, a pak se hrozně mračil.
Katka: Čemu by se taky smál, když tam není nic k smíchu.

(*Druhé artistické číslo*)

Katka: Tady je ale nuda. Pojd' už radši za Silvestrem na dvorek. Petr říkal, že dneska také pořádají představení.
Veronika: Už tam budou asi všichni, co? Tak jo. Poběž, ať jim povíme, jak to v Grandu dopadlo.
Katka: Ti budou koukat, až jim povíme, kolik lidí přišlo Šibulemu na premiéru. (*odbíhají*)

(*Třetí artistické číslo, potom na scénu vychází majitel Grandu s Františkem.*)

Majitel: Františku, něco tomu chybí. Je mi z toho zima.
František: Myslím, že lidi v hledišti. A asi humor a taky vtip.
Majitel: Copak Šibule nemá v programu výstup augusta nebo nějakou takovou postavu, která by sem vnesla trochu srdečnosti?
František: Vy jste ještě neslyšel nic o té akci dětí proti Grandu?
Majitel: Ne, jaké akci?
František: Děti se domluvily, že nepůjdou na premiéru do cirkusu, protože ředitel Šibule nevzal jejich oblíbeného klauna Silvestra do Grandu. Nechce ho mít v programu.
Majitel: Šibule zrušil klauna? Opravdu?
Šibule: (*přibíhá*) Pane Majiteli, vy už odcházíte? Ještě nebyla ani přestávka. Vám se něco nelíbí?
Majitel: Právě jsem se dozvěděl, proč máte takovou špatnou návštěvu. Není vám líto artistů? Jejich práce? Není vám nápadné, že děti nechtějí na vaše představení? Myslím, že si vy ani já nemůžeme dovolit hrát pro prázdné lavice. Domníval jsem se, že se poradíte se zkušenými lidmi, a že sestavíte opravdu přitažlivý program. Měl byste opravit svoje stanovisko, když vidíte, že se neosvědčuje.
Šibule: Ale, pane, nemohu přeci přijmout šaška, kterého doporučují nějakí školní uličníci. A také nemáme místo.
Majitel: Jestli je ten klaun dobrý, mělo by se nějaké najít.
Šibule: Ale jak?
Majitel: Třeba místo někoho, kdo je tu nepotřebný! Františku, jedeme!

HUDEBNÍ PŘEDĚL

Herec: Šibule koukal jako sůva z nudlí a zatím auto s majitelem cirkusu odjíždělo od Grandu. František vezl pana majitele do neznámé vilové čtvrti, aby mu něco ukázal. Zastavil před nízkým domkem s dvorkem, na kterém už bylo neobyčejně rušno.

GONG

Všichni: (*Improvizace báječné nálady na dvorku, Silvestr předvádí svá komická čísla – tady je třeba skutečně nacvičit několik dokonalých klaunských čísel – Petr mu pomáhá, postupně se zapojují i některé děti. Majitel s Františkem vše sledují a taky se baví. Po chvíli přibíhá udýchaný Šibule.*)

Šibule: Pane, pane Majiteli. Konečně jsem vás našel. Potřebuji s vámi nutně mluvit.

Majitel: Tak prosím, copak si přejete?

Šibule: Dovolte, ale chtěl jsem ještě jednou podotknout, že je veliká škoda, že jste nezůstal na celé představení. Nicméně musím vám říci, že jste veliký odborník a muž na pravém místě. Jedním pohledem pochopit...

Majitel: Tak o co vám jde?

Šibule: Měl jste velkou pravdu. Program potřebuje klauna, aby se vyvážila naše kvalitní, ale pouze vážná čísla.

Majitel: Opravdu?! A kdepak teď klauna vezmete, když...

Šibule: To už je moje povinnost. Já už nějakého najdu, a kdyby ne, tak třeba já sám.

Majitel: To nebude třeba. Tadyhle jednoho – pravého - zrovna máte. Můžete ho hned angažovat. Jestli ovšem bude chtít... Tak prosím... angažujte, angažujte.

Šibule: Ano, ano, jak si, pane, přejete. (*uvidí Silvestra*) Ehm, ...ehm, ...vážený Silvestře... dovoluji si ti, ...ehm, vám, ... nabídnout v Grandu místo klauna. Jestli ovšem máte ještě zájem pro mě, ... pro nás pracovat.

Silvestr: Já nevím...

Veronika: (*všechny překvapí*) Ale my vám ho nedáme. U vás by mu nebylo dobře. (*ostatní souhlasí*)

Šibule: Ale děti ...

Majitel: Tak jste to slyšel. Děti vám ho nechtějí dát. A jestlipak víte proč?

Šibule: Ehm...ehm...

Majitel: Co s tím uděláme holčičko?

Veronika: Nevím, jak vy, pane, ale já si myslím, že cirkus by měl patřit i těm, kdo ho mají opravdu rádi.

Majitel: Myslím, že jsi uhodila hřebíček na hlavičku. I já jsem udělal chybu. Musím povolát do cirkusu nového ředitele.

Šibule: Ale, pane.

Veronika: A do programu zařadit klauna Silvestra?

Majitel: Jak jinak. Legrace musí být vždycky.

Všichni: Hurá! (*všichni se radují a demaskují své postavy*)

Herec: (*ukáže na Šibuleho, který jediný ještě zůstal v postavě*) Á, Šibule, hr na něj!

Šibule: (*nejdříve se lekne, ale pak také rychle vypadne z postavy*) Ale já přeci nejsem Šibule.

Všichni: No jo! Hurá! (*a zase si začínají hrát na cirkus, trumfují se, přehánějí*)

Silvestr: (*jde na předscénu společně s Petrem, nafouknou papírové pytlíky a společně je prasknou, aby přehlušily balábile kolem nich ...do ticha*) A jak to všechno dopadlo? Znovu jsem začal hrát v cirkuse, který byl od té doby pokračování plný malých i větších dětí. A to je i konec našeho vyprávění. Ahoj.

Všichni: Ahoj.

KONEC